

4.5 VASSILD I NORGES ØKONOMISKE SONE I 2016

4.5.1 SAMMENDRAG

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes et minstemål på 27 cm for vassild. Dette minstemålet vil bli lagt til grunn ved en vurdering av stenging av felt.

4.5.2 FISKET I 2015

Tabell 1 viser kvoter og fangst av vassild i 2015. For 2015 ble det fastsatt en totalkvote på 12 000 tonn vassild. Av dette ble det avsatt 20 tonn vassild til forskningsfangst, og 300 tonn til bifangst. Avsetningen til bifangst ble satt ut ifra forventet bifangst av vassild i fisket etter kolmule og øyepål i 2015. Totalkvote til utdeling etter disse avsetningene var på 11 680 tonn.

Tabell 1: Kvote, fordeling og fangst av vassild i 2015

	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)
Ordinær kvote vassildtrål	11 680	12 017	-337
Forskning	20	0	20
Bifangst	300	43	257
<i>Bifangst nord for 62°N</i>		31	
<i>Bifangst sør for 62°N (inkl. vassildtrål)</i>		13	
Totalt	12 000	12 060	-60

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 9. mai 2016

Oppstartdatoen i fisket etter vassild for 2015 ble satt til 16. februar

Fisket var fra årets start regulert med en fartøykvote på 365 tonn vassild og en maksimalkvote på 500 tonn vassild per vassildtråltillatelse. Maksimalkvotene ble ikke blitt endret i løpet av året. Ved årets slutt var det fisket 60 tonn over totalkvoten på 12 000 tonn. 12 017 tonn ble registrert i et direktefiske nord for 62°N, mens 43 tonn ble registrert som bifangst.

4.5.3 KVOTESITUASJONEN I 2016

For 2016 er det fastsatt en totalkvote på 13 047 tonn vassild, og all fangst av vassild i NØS avregnes denne totalkvoten. Av dette er det avsatt 20 tonn vassild til forsknings- og undervisningskvoter. Totalkvote til utdeling blir etter dette på 13 027 tonn.

Fra og med 2016 er det innført kvotefleksibilitet i fisket etter vassild. Ved overfiske eller underfiske på inntil 10 % i 2016 kan Fiskeridirektoratet belaste eller godskrive totalkvoten med et tilsvarende kvantum for reguleringsåret 2017. Av den grunn er det ikke avsatt et eget kvantum til bifangst for 2016. Medgått bifangst i 2016 blir i stedet belastet den disponible kvoten for 2017.

4.5.4 REGULERINGSOPPLEGG OG UTVIKLINGEN I FISKET I 2016

4.5.4.1 Innføring av RTC i vassildfisket

I reguleringsmøtet høsten 2015 pekte Fiskeridirektøren på at det hadde vært tema på reguleringsmøtene de to siste årene at det var avdekket stor innblanding av blant annet uer, sei og hyse i fisket etter vassild, og at kun et fåtall av fartøyene som deltar i fisket er egnet til å sortere ut og å ta vare på bifangst av konsumfisk. Hun viste også til at det var holdt et møte mellom representanter fra næringen, Kystvakten og Fiskeridirektoratet om dette i oktober 2015. Blant tiltakene som hadde vært diskutert, var endring i åpningsdato for fisket, maksimalkvoter, kvotefleksibilitet og øyeblikkelig stenging av områder (RTC).

På bakgrunn av dette ble det i Reguleringsmøtet foreslått å innføre en RTC-ordning i vassildfisket i 2016. Mer konkret ble det foreslått at et område kunne stenges for inntil 14 dager dersom det var mer enn:

- 10 % vassild under et gitt minstemål målt i antall i det enkelte hal/fangster
- 5 % uer målt i vekt i det enkelte hal/fangster
- 35 kg hyse per 100 tonn vassild i det enkelte hal/fangster

Til det første kulepunktet foreslo Fiskeridirektøren at det skulle fastsettes et minstemål på vassild. Representantene fra næringen ga uttrykk for at de konkrete forslagene til stengningskriterier var for strenge, og det ble derfor enighet om å avholde et nytt møte hvor en skulle se nærmere på hvilke kriterier en ønsket.

Den 7. desember ble det avholdt et slikt møte mellom Fiskeridirektoratet, næringen og Kystvakten. Fiskeridirektoratet foreslo da at stengningskriteriet skulle settes til 500 kilo hyse, uer og sei i de enkelte fangster. Næringen var tydelig på at dette ville bli svært vanskelig å overholde, og at dette ville føre til mange stengninger.

Fiskeridirektoratet hadde også innhentet vurdering fra forskerhold knyttet til en innføring av minstemål på vassild. I denne vurderingen ble det foreslått et minstemål på 30 cm. Fiskeridirektoratet ga imidlertid uttrykk for at det ville være hensiktsmessig å avvente et formelt standpunkt fra Havforskningsinstituttet før forslag om minstemål og innføring av mulighet til å stenge områder ved innblanding av vassild under minstemål kunne fremlegges.

Etter møtet mellom Fiskeridirektoratet, næringen og Kystvakten mottok Fiskeridirektoratet et felles og omforent innspill fra Norges Fiskarlag, Fiskebåt, Pelagisk Forening, Sjømat Norge og Norske Sjømatbedrifters Landsforening. I innspillet ble det gitt uttrykk for at et system med avgrenset og tidsbegrenset stenging av områder basert på innblanding av andre arter kan være hensiktsmessig tiltak for å begrense innblandingen. Videre ble det foreslått at stengningskriteriet skulle settes til 5 % torsk, hyse og sei samfengt i vekt av den enkelte fangst, og at uer holdes utenfor. Eventuelt kunne det settes et separat stengningskriterium for uer, som ble foreslått satt til 5 %. Videre ble det understreket at områdene som stenges ikke bør være for store, og at det tas hensyn til bunntopografien i det aktuelle området. Stengte områder bør automatisk åpnes etter 7 dager. I brevet ble det også anbefalt en innføring av faste fartøyskvoter. Videre ble det anbefalt at oppstartstidspunktet skulle settes til 1. februar av hensyn til markedssituasjonen.

Med bakgrunn i ovennevnte besluttet Fiskeridirektoratet følgende:

- Åpningsdatoen i fisket etter vassild settes til 1. februar
- Det innføres en RTC-ordning som kan vare i en periode i inntil 14 dager
- Stengningskriteriet settes til 1000 kilo hyse, uer og sei samlet i de enkelte fangster

4.5.4.2 Fisket i 2016

Fartøy som er tildelt vassildtråltillatelse i medhold av forskrift av 13. oktober 2006 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst § 2-24, kan delta i direktefisket etter vassild i Norges økonomiske sone.

Fartøy med vassildtråltillatelse kan som nevnt ovenfor fiske og lande en maksimalkvote på 500 tonn vassild. Maksimalkvoten i 2016 ble satt med utgangspunkt i deltakelsen i 2015, samt et ønske fra næringen om en lavere overregulering i 2016. Det har ved flere anledninger kommet ønsker om fartøykvoter i dette fisket. Bakgrunnen for at det ikke er fastsatt fartøykvoter i dette fisket er at det er enkelte «sovende» vassildtråltillatelser.

Regulering av fisket etter vassild har en usikkerhetsfaktor knyttet til antall deltagende fartøy. I år er det registrert fangst på 23 tillatelser, hvorav det på 22 av tillatelsene er landet kvantum på over 100 tonn vassild. Til sammenligning ble det i løpet av hele 2015 landet over 100 tonn vassild på 23 av tillatelsene.

Tabell 2 viser utviklingen i deltakelsen i fisket.

Tabell 2: Antall fangster per rettighet og maksimalkvote i årene 2012-2016

Antall fangster fordelt på rettighet	2012	2013	2014	2015	2016
All fangst	24	25	25	25	23
Fangst over 100 tonn	21	21	23	23	22
Fangst over 300 tonn	20	20	21	21	20
Fangst over 500 tonn	17	20	16	18	13
Maksimalkvote ved årets start	600	550	520	500	500

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 9. mai 2016.

I tidligere år har det vært et betydelig overfiske av kvotene i dette fisket. I 2015 var det blant annet et gjennomsnittlig overfiske på 68 tonn på de 18 fartøyene som hadde fisket utover maksimalkvoten. I år er det til sammenligning 13 fartøy som har fisket utover kvoten, og for disse fartøyene har det vært et gjennomsnittlig overfiske på 34 tonn. Årets situasjon ser dermed noe bedre ut enn i foregående år.

I 2016 er det blitt omsatt 8 tonn (471 tonn i 2015) vassild gjennom Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag og 10 668 tonn (11 528 tonn i 2015) gjennom Norges Råfisklag.

Tabell 3: Fangst av vassild fordelt på de første fem månedene i perioden 2012 -2016

Leveringsmåned	Fangst (tonn)				
	2012 ¹	2013	2014	2015	2016
Februar	1 932	938	822	1 533	3 531
Mars	4 184	6 639	6 275	4 698	3 229
April	5 471	4 026	3 308	5 148	3 726
Mai		36	1 211	512	189
Totalt	11 588	11 297	11 616	11 891	10 675

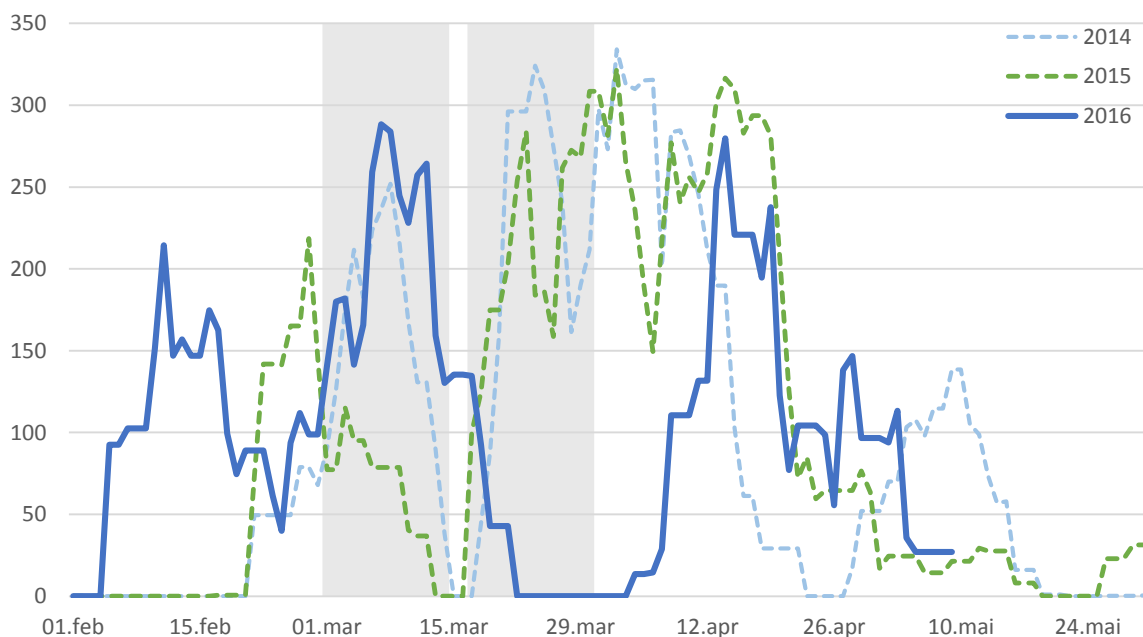
Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 9. mai 2016

Tabellen inkluderer fangst i hele NØS.

¹ For 2012 - fangst i første periode.

Ut ifra tallene i tabell 3 og fremstillingen i figur 1, så er det tydelig at den tidligere oppstartdatoen i inneværende år hadde en effekt på fiskemønsteret ved at det ble fisket et betydelig kvantum i begynnelsen av februar. I de to foregående årene ble det fisket mest i månedsskiftet mars/april, mens det i inneværende år var en «topp» i begynnelsen av mars og i midten av april.

Figur 1: Utviklingen i fisket i 2016 sammenlignet med 2014 og 2015 – figuren viser rullerende gjennomsnittet over syv dager av landinger i perioden 1. februar til og med 9. mai. Grå felt markerer perioder hvor det i 2016 har vært stengt område.

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 9. mai 2016.

Hittil i år er det registrert 7 tonn vassild som bifangst nord for 62°N. I tidligere år er det registrert mest bifangst av vassild i månedene juni, juli og august og det er ventet en lignende utvikling i år.

4.5.4.3 Stengte områder

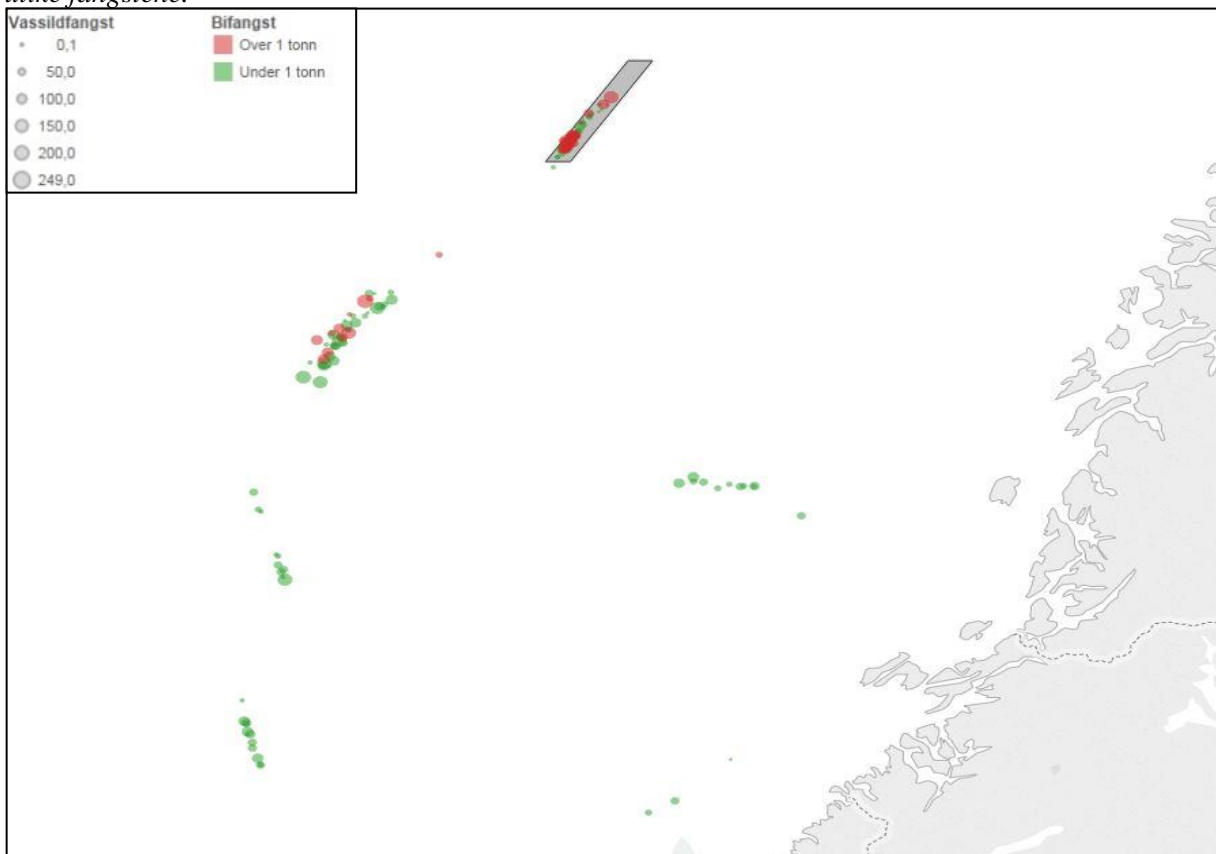
Hittil i år har det ved to anledninger blitt stengt et område av Trænadjupet på bakgrunn av for høy innblanding av hyse, sei og uer.

Fiskeridirektoratet stengte dette området første gang den 1. mars 2016 for en periode på 14 dager. Bakgrunnen for stengingen var et forslag fra Overvåkingstjenesten for fiskefelt (OVT) om å stenge området som følge av inspeksjoner i perioden 21. februar til og med 26. februar. I bakgrunns materialet fra OVT kom det frem at det i syv av de ni inspiserte fangstene var en innblanding av hyse, sei og uer som overskred stengingskriteriet på 1000 kilo. I gjennomsnitt var det en innblanding på 3 175 kg i de ni halene.

Det samme området ble igjen stengt i perioden 18. mars til og med 31. mars. Bakgrunnen for stengningen var tre inspiserte hal med en gjennomsnittlig innblanding på 2 563 kilo bifangst, hvorav den laveste innblandingen var på 1 550 kilo og den høyeste innblandingen var på 4 040 kilo.

Det er rapportert totalt 186 hal hvor vassild er hovedart i 2016. 50 av disse halene, tilsvarende 27 %, har en rapportert innblanding av hyse, sei og uer som overstiger 1 000 kilo. Fangstkartet nedenfor viser hvor det har blitt fisket vassild, og hvor det har vært rapportert bifangst på over 1 000 kilo. Området av Trænadjupet som har blitt stengt er markert i grått. Av kartet, og av de underliggende dataene, går det frem at den rapporterte innblandingen har vært størst i det stengte området av Trænadjupet.

Figur 2: Oversikt over vassildfisket i 2016. Bifangst av hyse, sei og uer utover ett tonn er markert i rødt, stengt område er markert med grått. Størrelsen på sirklene korresponderer med størrelsen av de ulike fangstene.

Kilde: Fiskeridirektoratets register over elektroniske fangst- og aktivitetsdata pr. 10. mai 2016

4.5.5 MINSTEMÅL PÅ VASSILD

I avsnitt 4.5.4.1 kom det frem at Fiskeridirektoratet har foreslått å innføre et minstemål på vassild. Havforskningsinstituttet har gjennomført en biologisk vurdering av et slikt minstemål. Vurderingen, som ble oversendt Fiskeridirektoratet 14. april i år, ligger vedlagt. Dataene som er brukt i vurderingen er Havforskningsinstituttets tokt langs Eggakanten i perioden 2007-2014, reketokt i Nordsjøen 1985-2015 og fangstdagbøker og biologisk prøvetaking fra vassildfisket i Norge. Havforskningsinstituttet presiserer at de biologiske dataene fra fiskeriene er veldig begrenset i omfang.

I vurderingen kommer det frem at Havforskningsinstituttet anbefaler et minstemål for vassild på 27 cm. Denne størrelsen samsvarer med alder/lengde ved første kjønnsmodning for hunner. I sin vurdering skriver Havforskningsinstituttet at: *det direkte fisket i stor grad ser ut til å foregå på 350-450 m dyp, dvs. et område der en i toktene ser større andel av yngre fisk enn på dypere vann. Likevel viser de relativt sett begrensede biologiske data som er tilgjengelige fra det direkte fisket etter vassild i veldig liten grad fisk som er 5 år eller yngre i fangstene. Dette samsvarer med relativt lite vassild mindre enn 27 cm i fangstprøvene. Et minstemål på 27 cm vil derfor i liten grad påvirke det direkte fisket, men kan virke preventivt for fremtidig utvikling i fiskeriene.*

På bakgrunn av dette foreslås følgende:

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes et minstemål på 27 cm for vassild. Dette minstemålet vil bli lagt til grunn ved en vurdering av stenging av felt.